

Nhân rộng Quản lý rừng bền vững và Chứng chỉ rừng tại Việt Nam

Quản lý rừng bền vững góp phần phát triển nền kinh tế xanh và hạn chế tối đa phát thải ròng

Bối cảnh

Che phủ 42% diện tích đất của quốc gia, rừng Việt Nam có vai trò là một bể chứa các-bon tự nhiên giúp Việt Nam đạt mục tiêu đạt được tổng lượng phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Tuy nhiên, chất lượng rừng vẫn còn nghèo với mức độ đa dạng sinh học loài thấp. Các khu rừng phải đối mặt với những nguy cơ về khí hậu chính như bão mà hậu quả còn có thể trầm trọng hơn do biến đổi khí hậu.

Việt Nam là quốc gia xuất khẩu sản phẩm gỗ lớn nhất Đông Nam Châu Á. Kinh tế trồng rừng chủ yếu áp dụng các mô hình ngắn hạn nhằm sản xuất dăm gỗ phục vụ sản xuất sinh khối. Nói một cách khác, lượng gỗ xẻ Việt Nam phải nhập khẩu từ bên ngoài chiếm 60% tổng lượng gỗ nhập khẩu vào quốc gia do ngành sản xuất gỗ nội địa chưa thể đáp ứng được nhu cầu ngày càng gia tăng đối với gỗ lớn được sản xuất theo phương thức bền vững.

Mặc dù ở cấp chính sách, Chính phủ Việt Nam quyết tâm thực hiện quản lý rừng bền vững, tuy nhiên, trên thực tế việc chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững vẫn chưa được thực hiện được nhiều. Các chủ rừng còn thiếu kinh nghiệm sản xuất gỗ lớn. Họ cũng không tiếp cận được đến thông tin về các nguồn tài chính có thể giúp họ trang trải chi phí trong giai đoạn chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững. Khung pháp lý cũng cần đưa ra những cơ chế khuyến khích để có thể thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững.

Các mục tiêu

Định hướng của Việt Nam là chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững thân thiện với biến đổi khí hậu và nâng cao tính đa dạng loài, chu kỳ trồng rừng dài hơn và sản xuất gỗ xẻ.

Thiết lập các điều kiện tiên quyết về mặt pháp luật và thể chế cần thiết để chuyển dịch sang quản lý rừng bền vững thích ứng với biến đổi khí hậu.

Tên dự án	Nhân rộng quản lý rừng bền vững và chứng chỉ rừng tại Việt Nam
Cơ quan ủy thác	Bộ Hợp tác Kinh tế và phát triển liên bang Đức (BMZ)
Khu vực dự án	Hà Nội/ Các tỉnh Quảng Trị, Bình Định, Phú Yên
Cơ quan chủ quản	Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (Bộ NN&PTNT)
Cơ quan thực hiện	Ban quản lý các dự án Lâm nghiệp (BQLDALN) Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức GIZ
Thời hạn dự án	Phía chính phủ Đức: 01.10.2021 – 30.09.2024 Phía chính phủ Việt Nam: 01.01.2022 – 30.09.2025

Tăng cường năng lực cho các chủ thể liên quan trong ngành lâm nghiệp để họ chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững thân thiện với khí hậu.

Các chủ thể liên quan trong ngành lâm nghiệp tiếp cận được đến thông tin và công cụ tài chính giúp họ chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững thân thiện với khí hậu. Nhìn chung, quản lý rừng bền vững với chu kỳ trồng rừng dài sẽ tạo nên bể chứa các-bon tự nhiên, từ đó góp phần đạt được mục tiêu khí hậu của Việt Nam.

Cách tiếp cận

Dự án áp dụng cách tiếp cận nhiều cấp độ. Dự án hoạt động tại cấp trung ương cũng như cấp địa phương tập trung vào các tỉnh Quảng Trị, Bình Định và Phú Yên. Các kết quả của dự án đạt được ở cấp tỉnh sẽ cung cấp thông tin cho quá trình tư vấn chính sách và tăng cường năng lực ở cấp quốc gia.

Ban Quản lý các Dự án Lâm nghiệp (trực thuộc Bộ NN&PTNT) và Tổ chức GIZ phối hợp tổ chức thực hiện dự án, một số hoạt động của Dự án đặc biệt là các hoạt động ở cấp tỉnh được giao cho Công ty Tư vấn Lâm nghiệp và Sử dụng đất Unique thực hiện.

Dự án thực hiện những hoạt động theo ba hợp phần sau đây:

1. Thiết lập các điều kiện tiên quyết về mặt pháp luật và thể chế

Dự án tư vấn các bên liên quan cấp trung ương và cấp tỉnh hoàn thiện khung pháp luật nhằm thúc đẩy chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững. Ở cấp tỉnh, các hướng dẫn về kỹ thuật lâm sinh đối với trồng rừng gỗ lớn đang được xây dựng. Các chủ rừng được hỗ trợ áp dụng quản lý rừng bền vững tại một diện tích rừng dự kiến được chuyển sang quản lý rừng bền vững theo kế hoạch hoạt động hàng năm của họ.

2. Tăng cường năng lực

Dự án tăng cường năng lực cho các đơn vị cung cấp dịch vụ, từ đó họ có thể tăng cường năng lực cho các chủ rừng trong quản lý trồng rừng chu kỳ dài. Các nội dung đào tạo sẽ được chuyển đổi sang hình thức trực tuyến mã nguồn mở để tất cả những ai nhu cầu đều có thể tiếp cận được. Tại các điểm trình diễn, việc chuyển đổi sang trồng rừng chu kỳ dài sẽ được thí điểm và xây dựng thành mô hình mẫu để chuẩn bị cho quá trình nhân rộng quản lý rừng bền vững. Các điểm trình diễn cũng sẽ được sử dụng như một lớp học, nơi học viên thực hành và áp dụng các kỹ thuật lâm sinh.

Bởi vì rừng phải chịu nhiều áp lực như hạn hán, gió, sâu bệnh và dịch bệnh, và các vấn đề trở nên trầm trọng hơn do biến đổi khí hậu, Dự án hỗ trợ các chủ rừng đánh giá rủi ro đối với rừng trồng của họ và xác định các biện pháp giảm thiểu rủi ro. Việc sử dụng mô hình kỹ thuật số sẽ được áp dụng để cung cấp thông tin cho việc thiết kế rừng trồng và cân nhắc các rủi ro trong việc lập kế hoạch tài chính và trồng trọt.

3. Nguồn tài chính cho quản lý rừng bền vững

Dự án hỗ trợ các chủ rừng trong việc phát triển các mô hình kinh doanh mới và xác định các phương án tài chính cần thiết cho quá trình chuyển đổi. Đồng thời, dự án sẽ nghiên cứu các phương án hợp tác với các hộ trồng rừng nhỏ, cũng như phát triển các thoả thuận chung trên cơ sở các bên cùng có lợi để khuyến khích quá trình chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững.

Trồng cây giống của cây quế tại Rừng Phòng Hộ Đồng Xuân, Phú Yên

Các kết quả mong đợi

Kể từ khi bắt đầu triển khai, dự án đã tư vấn cho Bộ NN&PTNT sửa đổi Nghị định 118 về sắp xếp, đổi mới và phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp. Sau quá trình tham vấn, các nội dung sau đây đã được sửa đổi: tăng ưu đãi kinh tế cho các công ty nông lâm nghiệp; làm rõ quyền và trách nhiệm sử dụng đất giữa chính quyền trung ương và cấp tỉnh; thúc đẩy quá trình đổi mới và chuyển đổi số. Dự thảo Nghị định đã được đệ trình lên Thủ tướng Chính phủ để chờ phê duyệt. Nghị định sửa đổi được kỳ vọng sẽ nâng cao hiệu quả kinh tế và tư nhân hóa các công ty lâm nghiệp.

Thông qua quá trình đánh giá có sự tham gia, sáu chủ rừng bao gồm các công ty lâm nghiệp nhà nước và ban quản lý rừng phòng hộ đã được lựa chọn tham gia dự án. Mỗi chủ rừng đã thiết lập các lô rừng làm điểm trình diễn quản lý rừng bền vững với tổng diện tích 45,2 ha, bao gồm 10 ha diện tích rừng hỗn loài sử dụng các loài cây bản địa.

Các khóa tập huấn sẽ được đưa vào chương trình đào tạo của ngành để nhiều đối tượng có thể tiếp cận được. Dự án đồng thời cải thiện quá trình tiếp cận đến nguồn tài chính cần thiết để thực hiện việc chuyển đổi, trong đó có các mô hình hợp tác giữa các chủ rừng là hộ gia đình và các công ty lâm nghiệp hoặc Ban quản lý rừng phòng hộ.

Tóm lại, các mô hình gỗ lớn và có giá trị cao sẽ mang lại tỷ suất lợi nhuận cao hơn, góp phần phát triển kinh tế bền vững. Chu kỳ trồng rừng dài hơn và rừng có tính đa dạng hơn sẽ làm tăng lợi ích cho đa dạng sinh học, khí hậu và con người.

Lồng ghép giới

Các biện pháp thúc đẩy bình đẳng giới được thực hiện xuyên suốt các hoạt động của dự án. Dự án đã xây dựng bản Hướng dẫn về bình đẳng giới và kế hoạch hành động đảm bảo bình đẳng giới trong quá trình thực hiện dự án với các hoạt động cụ thể. Ví dụ, trong thời gian thực hiện dự án, hội thảo kết nối mạng lưới giới được tổ chức thường niên cho các bên liên quan tại ba tỉnh tham gia dự án. Chuỗi hội thảo này nhằm mục đích cung cấp một diễn đàn chia sẻ thông tin cho các chủ rừng và các chủ thể khác trong chuỗi cung ứng gỗ về tầm quan trọng của bình đẳng giới và các biện pháp có thể áp dụng để đem lại lợi ích cho cả nam giới và nữ giới từ quản lý rừng bền vững.

Xuất bản bởi

Tổ chức Hợp tác Quốc tế Đức - Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Các văn phòng đã đăng ký tại Bonn và Eschborn, Đức

Dự án “Nhân rộng Quản lý rừng bền vững và Chứng chỉ rừng tại Việt Nam”
thuộc Nhóm dự án về Môi trường, Biến đổi khí hậu và Nông nghiệp /GIZ Việt Nam

Phòng 021, tầng 2, tòa nhà Coco Building
14 phố Thụy Khuê, Hà Nội, Việt Nam
Phone +84 24 393 295 72
www.giz.de/viet-nam

Ảnh

© GIZ/Nguyễn Duy Công

Người liên hệ

Giám đốc Dự án phía Việt Nam – Ông Phạm Hồng Vích
Phamhongvic67@gmail.com

Cố vấn trưởng - Bà Anja Barth
anja.barth@giz.de

Nội dung

Carina van Weelden

GIZ và Ban quản lý các Dự án Lâm nghiệp chịu trách nhiệm về nội dung của ấn phẩm

Thay mặt cho

Bộ Hợp tác Kinh tế và Phát triển Liên Bang nước CHLB Đức
và Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam

Hợp tác với

Công ty lâm nghiệp và sử dụng đất Unique GmbH

Hoàn thành vào

12/2023